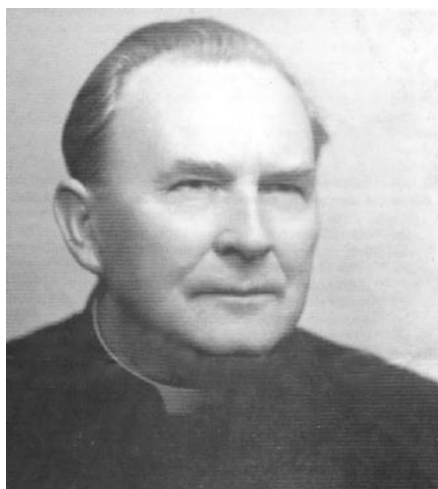

ČLOVEK VIERY, KULTÚRY A KULTÚRNOSTI

Profesor Ladislav Hanus bol a neustále je prirovnávaný k symbolu slovenskej kultúrnosti, resp. bol a neustále je označovaný za ikonu modernej slovenskej kultúrnej elity. Oblasť kultúry totiž venoval celý svoj život a svojimi názormi, postojmi a myšlienkami v tomto smere ovplyvnil aj mnohé umelecké špičky, akými boli napr. G. Valach či V. Hložník. Okrem kultúry sa však jeho pozornosť upriamovala taktiež aj na oblasť histórie, sociológie či umenia. Toto široké spektrum záujmov z neho vyprofilovalo osobnosť, ktorá dokázala výrazne vplyvať nielen na svojich súčasníkov, ale prostredníctvom odkazu svojho diela, ktoré je charakteristické nadčasovým prístupom, dokáže osloviť mnohých aj dnes.

V prvom rade bol však Ladislav Hanus kňaz, teológ, profesor morálnej teológie a celá jeho filozofia

vychádzala z kresťanskej náuky a stála na princípoch viery, lásky, krásy, pravdy a dobra. Jeho presvedčenie a viera v Boha mu pomáhali prekonávať všetky nástrahy života, s ktorými sa musel v ťažkých časoch popasovať. Bol prenasledovaný, súdený a väznený, no nič z toho ho nezlomilo, ale práve naopak, burcovalo ho to ešte k väčšej aktivite, ku ktorej povzbudzoval aj iných. Veď ako spomína jeho mladší súputník Mons. Prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.: **„...často nás povzbudzoval slovami – „Nebojte sa!“ Každého dvíhal a posúval dopredu – k cieľu.“** Tým cieľom, samozrejme, myslel samotného Boha, ku ktorému všetko smeruje, On predstavuje konečný cieľ. Na základe tejto tézy tvrdil Hanus, že kresťan i pri všetkom zmätku vidí pokrok, pohyb dopredu, k skrytému, ale čoraz väčšmi sa zjavujúcemu cieľu – Bohu. Viera v Božie smerovanie mu pomáhala tvoriť a neustále kráčať vpred.

Toto jeho presvedčenie predstavovalo pre neho zdroj energie, z ktorého čerpal pri svojej práci, ktoré mu nedovolilo rezignovať napriek nepriaznivej spoločenskej klíme, a ktoré ho neustále držalo nad vodou. V tomto ohľade sa nám ponúka v osobe Ladislava Hanusa príklad, ktorý aj dnešnému človeku poskytuje dôkaz o sile viery v Boha a zároveň poskytuje návod, ako sa skrze viery zorientovať v dnešnej

dobe zmätku a chaosu a napriek mnohým prekážkam neustále napredovať.

Ladislav Hanus ako človek viery, kultúry a kultúrnosti predstavuje vďaka nadčasovosti svojich myšlienok, ktoré sú viac ako aktuálne aj dnes, obrovskú spoločenskú hodnotu, ktorá nám odкрýva duchovné poklady, ktoré sa zrkadlia v jeho živote a diele založenom na princípoch ľudskosti, pracovitosti, jednoduchosti a života v pravde.

L. G.

• Vdp. Ladislav Hanus v kostole sv. Kataríny Alexandrijskej v Kvačanoch.
Foto: Archív Vladimír Hajurka.

Mons. Prof. PhDr. ThDr. Ladislav Hanus

Narodil sa 26. 2. 1907 v Lip-tovskom Mikuláši. Teológiu študoval v Spišskej Kapitule a v Innstrucku. Za kňaza bol vysvätený 24. 7. 1932 v Ružomberku.

Bol kaplánom v Spišských Vlachoch, Spišskej Novej Vsi, Ružomberku a Kežmarku. Od roku 1938 profesorom na Vysokej škole bhosloveckej v Spišskej Kapitule a vicerektrom, neskôr rektorom v kňazskom seminári. Ako posledný opúšťa toto miesto v čase násilného zatvorenia seminára v auguste 1950, aby potom vydal svedectvo svojmu Veľkňazovi po väzniach až do roku 1965.

V septembri 1952 ho zatvorili a odsúdili na pätnásť rokov za tzv. vlastizradu. Od Pankráca po Leopoldov si v rôznych väzeniach odtrpel trinásť rokov komunistické-

ho väzenia. Prepustili ho až v roku 1965. Býval v Bratislave a pracoval ako kurič.

V roku 1968 sa stal farárom v Kvačanoch a v roku 1974 v Hybiach. V roku 1984 odišiel do penzie a žil v Ružomberku. Za pôsobenia v Kvačanoch, 19. 7. 1970 bola birmovka, ktorej sme sa viacerí zúčastnili.

Svojím životom a dielom sa Hanus stal nositeľom slovenskej kultúrnosti, duchovnosti a tolerance.

Je potešiteľné, že keď sa jeho duša už dotýkala večnosti, prišlo ocenenie aj z Večného mesta. Pápež Ján Pavol II. ho vymenoval za čestného preláta.

Meno Mons. Prof. PhDr. ThDr. Ladislav Hanus sa v našom živote stalo pojmom a veríme, a že ním i ostane. Requiescat in pace?

J. G.

Spomienky na vdp. farára prof. Dr. Ladislava Hanusa

Aké sú spomienky, kedy bol u nás p. farár a my sme v tom čase boli mladí? Odpoveď je jednoduchá. Boli veľmi pekné.

Mladých v tom čase bolo veľa, takže farnosť bola živá a bolo v nej aj veselo. A čo bolo zaujímavé, nestretávali sme sa v kluboch, v hostinci, ale na fare, kde sme presedeli najmä v zime celé večery. Možno už vtedy som nadobudla tú vlastnosť rada si posediť na fare. Vdp. farár, keďže už vtedy sa zaujímal o kultúru, rád si s nami porozprával, takže bolo preňho jednoduché najst' u nás pochopenie zahrať si aj pekné divadlo. Bolo to buď na Vianoce, alebo na Veľkú noc. Mnohí si pri tejto príležitosti nadobudli aj bližšie priateľstvá. Divadlá boli väčšinou s dedinskou tematikou. Spomeniem niektoré, ktoré si pamätám: Kubo, Ženský zákon, Škriatok, Kamenný chodníček, kde sme si spoločne aj zaspievali.

Spomínam si aj na pekný večer, kedy bol pri ňom na návšteve herec Gustáv Valach a on nás pozval porozprávať sa s ním. Veru bolo na fare vtedy aj smiechu, lebo je to veľmi vtipný herec.

Okrem toho, že s nami nacvičoval divadlá, sme chodili s ním aj na výlety, či už autobusom alebo sme poriadali pešie túry. Najmä bývali miništranti (p. starosta, môj brat Jožko) s ním prešli dobrých pár kilometrov, či už do Kvačianskej alebo Prosieckej doliny.

Ako sme rástli a dospievali nám potom aj niektorých sobášil a krstil nám deti. Vždy si medzi nami pri takýchto oslavách rád posedel.

Spomienok bolo veľa. O tom, aký to bol vzácny a významný človek pre našu spoločnosť sa dozvedáme až teraz, keď sme už starší. Až teraz si uvedomujeme akého sme mali vo farnosti duchovného pastiera a niektoré ovečky tak zblúdili, že doteraz sa nevrátili do svojho ovčince.

Sme hrdí, že našu farnosť spravoval takýto významný človek a že v tomto období si môžeme vďaka p. Gruskovi z Bratislavy touto vernisážou naňho zaspomínať a prezrieť si jeho vytvorené diela, ktoré zanechal.

V. S.

• Vdp. Ladislav Hanus počas svätej omše v kostole sv. Kataríny Alexandrijskej v Kvačanoch. V popredí členovia Dobrovoľného hasičského zboru. Foto: Archív Anna Matajová.

Dr. Ladislav Hanus ako filozof kultúry

Rozmedzie rokov 1968 – 1973 sa v histórii našej farnosti spája s pôsobením teológa, filozofa, historika a umenovedca Ladislava Hanusa, na ktorého si mnohí kvačianski farníci spomínajú nielen ako na kňaza, ale aj ako na človeka, ktorý sa v rámci svojej pastorácie angažoval aj na poli kultúrnom, a snažil sa aj po tejto stránke posunúť život našej farnosti aspoň o malý krôčik vpred. Ako filozof kultúry totiž prikladal tejto sfére ľudskej spoločnosti značný význam. Viacerí si pamätajú, či už ako diváci, alebo priami aktéri, na divadelné predstavenia, ktoré vznikli pod jeho taktovkou, a prostredníctvom ktorých formoval miestnych farníkov (a predovšetkým mládež) a snažil sa im aj takouto formou vštepovať hodnoty života, ľudskosti, lásky, morálky a pravdy. Na základe týchto jeho aktivít možno teda zjednodušene povedať, že počas svojej pastorácie v našej farnosti „režiroval“ nielen duchovný, ale aj kultúrny život

miestneho obyvateľstva. Napriek týmto skutočnostiam však zostáva osobnosť Ladislava Hanusa v tunajšom vedomí značne nedocenená, mnohí si neuvedomujeme význam jeho osobnosti, resp. mladá generácia dokonca ani nedisponuje žiadnymi vedomosťami o tomto intelektuálovi, ktorý sa stal trvalou súčasťou dejín kvačianskej farnosti. Či už za túto situáciu môže krátkosť času, v rámci ktorého pôsobil Ladislav Hanus v našej farnosti, alebo za to môžu iné dôvody, nevedno. Isté však je, že ako teológ a filozof svetového formátu, ako symbol slovenskej kultúry, resp. ako kňaz a človek, ktorý svojím pôsobením vstúpil taktiež do života viacerých kvačianskych farníkov, si zaslúži našu pozornosť. A práve zorganizovaná výstava **Ladislav Hanus – apológ kultúry, kultúrnosti, kresťanstva a pluralizmu** má za úlohu bližšie predstaviť verejnosti osobnosť Ladislava Hanusa, jeho život a dielo a tým poukázať na

význam tejto ikony slovenskej kultúrnosti. Zároveň si chceme týmto spôsobom pripomenúť pôsobenie tohto kňaza v našej farnosti a upozorniť, a to hlavne mladšie ročníky, na osobnosť, ktorú má v úcte nielen Slovensko, ale i svet, a ktorá patrí aj do histórie našej malej farnosti.

Vo svojom diele **Rozprava o kultúrnosti** Ladislav Hanus píše: „**Stretnutie s ušľachtilou osobnosťou patrí k najvzácnejším zážitkom života.**“ Dovolím si tvrdiť, že sám Ladislav Hanus takouto ušľachtilou osobnosťou bol, a stretnutie s ním bolo pre väčšinu určite vzácnym zážitkom. V duchu tejto myšlienky je cieľom tejto akcie iniciovať prostredníctvom pripravenej prezentácie stretnutie s Ladislavom Hanusom – ušľachtilou osobnosťou, ktoré, pevne veríme, bude patriť v zmysle jeho slov k spomínaným vzácnym zážitkom našich životov. Veď jeho nadčasové životné dielo nám aj v súčasnosti ponúka mnoho impulzov, ktoré môžu pozitívnym spôsobom ovplyvniť naše budúce smerovanie.

Vdp. Ladislav Hanus s manželmi Katarínou a Jozefom Štepaniakovcami, na farskej záhrade. V popredí ich dcéry, dvojjičky Eva a Viera. Foto: Archív Eva Lihocká, rod. Štepaniaková.

Vdp. Ladislav Hanus pri pohrebe Jána Klepáča. Miništranti: vľavo Miroslav Kojš, vpravo: Ladislav Klepáč
Foto: Archiv Ladislav Klepáč

Vdp. farár Ladislava Hanus vo fotografii

• Vdp. Ladislav Hanus vo farskej záhrade s dievčatami, ktoré boli na prvom Svätom prijímaní 23. mája 1971. Zľava: Jana Maníková, Jana Tkáčová, Jana Tucsoková, Edita Turzová, Alena Majdiaková, Jana Slotková. Foto: Archív Jana Maníková

• Vdp. Ladislav Hanus s chlapcami, ktorí boli na prvom svätom prijímaní. Zľava: Jaroslav Tuka, Vladimír Slotka, Milan Klejka, Miništrant vpredu Ján Burdel (Štefanov). Foto: Archív Anna Matajová

• Vdp. Ladislav Hanus, so ženami, ktoré na Zadných lúkach hrali a sušili seno. Foto: Archív Božena Kojšová, kľačí prvá zprava.

• Vdp. Ladislav Hanus na oslave diamantovej svadby manželov Emílie a Jozefa Kudzbelcov v roku 1972. Foto: Archív Július Kudzbel.

• Vdp. Ladislav Hanus vo farskej záhrade dňa 23. mája 1971. Zľava: Mária Olejníková, Irena Langová, Mária Maníková, Jana Maníková, Mária Maníková, mama dievčat. Foto: Archív Jana Maníková.

• Vdp. Ladislav Hanus privádza dievčatá a chlapcov na prvé sväté prijímanie. Za nimi vľavo Júlia Macáková, vpravo Anna Matajová. Za nimi rodičia dievčat a chlapcov. Foto: Archív Anna Matajová